

Forhandlingsansvaret tilbake til staten

Vedtatt av SVs landsstyre 6. september 2014

Landsstyret i SV mener tillitskrisen i skolen er så alvorlig at forhandlingsansvaret for lærerne bør flyttes tilbake til staten. Nasjonale utdanningspolitiske mål må ligge til grunn for organiseringen av skoledagen.

Lærerstreiken denne høsten har ikke vært en vanlig arbeidskonflikt. Det har vært et yrkesopprør. Lærerne er forbannet på KS sitt ønske om å styre mer av deres arbeidstid og faglige handlingsrom. De opplever mistillit fra sin arbeidsgiver, og frykter for oppfølgingen av elevene. Flere studieplasser enn vanlig står tomme ved lærerutdanningene denne høsten. Mange vurderer sin framtid som lærer. Lærerstreiken har avdekket en dyp tillitskrise i skolen.

Alle partier er enige i at lærerne gjør en av samfunnets viktigste jobber. En god skole er nøkkelen til bekjempelse av ulikhet og fattigdom, til frihet for den enkelte og til framtidens verdiskaping. Skolen blir aldri bedre enn lærerne som jobber der. Når lærerne gir klar beskjed om at utviklingen går feil vei, burde partiene lytte. Men i hovedstyret til KS var det bare SVs representant som stemte for at KS skulle gå tilbake på sine krav, og komme lærerne i møte.

KS tapte arbeidskonflikten, men ingenting tyder på at KS har skiftet linje. Tvert imot sier styrelederen i KS at de vil fremme de samme kravene om økt styring i de kommende oppgjørene. Alt tyder på at vi står foran en langvarig konflikt mellom lærerne og KS. Resultatet kan bli redusert rekruttering til læreryrket og mindre motiverte lærere. Taperne vil uansett være elevene. Det er en svært alvorlig situasjon, som krever politisk handling.

Det finnes gode prinsipielle argumenter for at KS skal ha forhandlingsansvaret for lærerne. Det viktigste er at det er kommunene som eier skolene og lønner lærerne, ikke staten. Forholdet mellom lærerne og staten var slett ikke problemfritt fram til Kristin Clemet overførte forhandlingsansvaret til KS i 2004, og det finnes heller ingen garantier for at regjeringen vil føre en mer progressiv linje overfor lærerne enn det KS-flertallet gjør i dag.

Argumentene for å tilbakeføre forhandlingsansvaret til staten er likevel sterkere. For det første er det uholdbart med en vedvarende tillitskrise i skolen. Vi kan ikke se på at gode lærere forlater læreryrket og at rekrutteringen til læreryrket går ned. Skal utviklingsarbeidet i skolen styrkes, trenger vi motiverte lærere med arbeidsro og gode arbeidsbetingelser. For det andre står KS-linjen i motsetning til sentrale utdanningspolitiske mål. Under streiken tok nesten samtlige partier på Stortinget, fra Høyre til SV, til orde for å styrke lærerens styringsrett og faglige handlingsrom – uten at KS lyttet. For det tredje står KS i et uklart ansvarsforhold til velgerne. Representantene i hovedstyret velges med utgangspunkt i partitilknytning, men representerer verken en kommune eller et parti direkte. Et bystyre som forhandler med lærerne kan straffes av velgerne. Det samme kan en regjering. Det er grunn til å sette spørsmålstegn ved KS' demokratiske legitimitet.

Landsstyret i SV mener derfor tiden er inne for å ta forhandlingsansvaret for lærerne tilbake til staten. Det vil øke muligheten for at nasjonale utdanningspolitiske mål ligger til grunn for organiseringen av skolen og lærernes arbeidsdag, og være til elevenes beste.